

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Waerchtighe Historie Van de Martelaers Van Gorcom

Estius, Wilhelm

Antwerpen, 1604

Capittel XV. Hoe de ghevanghene borghers ontslaghen wierden met rantsoen, sonder de Geestelijckheydt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64552)

CAPITTEL XV.

Hoe de ghevanghene borghers ontslaghen wierden met rantloen, sonder de Geestelijckheydt.

TEr wijlen dese dinghen gheschiedden / ende de saecke der ghevanghenen al in groot perijckel bleue hanghen / de vrouwhens die inde sale ghebleuen waren / wiens mans oft sonen waren wegh ghelepydt / gheen goede tijdinghe van hen vernemende / hadden vermoeden dat sy alle naer der galghen ghelepydt moesten zijn / ende hebben met groot gheroep ende ghehuypl opder vrouwen maniere t'gheheele huys in roeren ghestelt . D'een riep / dat men haer toe-laeten soude by haren man te comen / d'ander beclaeghde dat haer sone deur haeren raedt op't Casteel ghevlucht was / een andere heeft haren hals ghetoot als ghereedt zijnde deur haeren man de doot te steruen . Ende hoe wel dat Marinus deur seker verclaerde dat henne mans niet mis-comen en soude / soo en wilden sy nochtans sijne woorden niet gheloouen / noch en hebben hen gheroep ende ghehuypl niet vermindert oft op-gehouden / tot dat achter-naer een vande ghevanghenen (daer ick nu ter-stondt af ghesproken hebbe inde sale by hen-lieden is gheromen / ende deur seker verclaert heeft dat hunne mans niet totter galghen maer totte gevanghenisse ghelepydt waren / ende daer mede is heure droefhydt wat verlicht . Dit was des Gardiaens neue sijns susters sone / de selue daer wy hier beuren noch af gheroert hebben . Dese dan soo vele verregghen hebbende van Marinus / dat hy metten anderen inden kercker niet ghesloten en wierdt / maer dat hy soude bliuen in de eerste plaetse / dat is inde sale / als een eerlijcker gevanghenisse / soo heeft hy

hy alle middelen gheproeft om stillekens van t' Casteel te moghen gheraecken. D'welck oock coets daer naer deur Godts hulpe gheschiedt is. Want hoe wel datter vele wachten vande soldaten de poorten van't Casteel bewaerden / hy / ghecreghen hebbende twee ghellen / vande ghene die naer d'ouergheuen van t' Casteel daer ghecomen waren uyt curicul heydt om te sien / de eene veur hem gaende ende de andere hem-volghende / is deur d'midden van alle de ghewapende soldaten onbekent ghepasseert en recht deur naer de stadt ghecomen / sonder van yemanden ghevraecht oft toe-ghesproken te zijn : hoe wel datter onder de soldaten wel waren die hem kenden / ende die hem te veuren moepelijckheydt aen-ghedaen hadden / doen sy t'samen inden kercker ghedreuen wierden. Hy hadde s'daeghs te veuren / doet t' Casteel alder-sterckste bevochten wierdt ende in't meeste perijckel was / Gode almaghtigh een belofte ghelouet. De oorlaecke van de selue belofte was dese: Hy was ghewoon dagheelijchs de seuen ghetijden der H. Kercken te lesen : inde welcke (want het was de feest-dagh vande heylighe Martelaren Paulus ende Joannes) soo is hy ghecomen tot een Antiphoon oft versken / dat luydt al-dus : Paulus ende Joannes hebben ghesproken tot Gallicanum / Doet belofte aen Gode vanden hemel / ende ghy sult verwinner worden meer als ghy gheweest hebt. D'welck hy lesende / ende peylende dat hy selue deur de H. Martelaers hier vermaet wierdt wat hy inden tegen-wordigen noodt doen moeste / soo heeft hy in sy-seluen al-dus tot Gode ghesproken : Ist dat ghy my / Heere / de gratie geeft dat ick hier los en vry af magh comen sonder v te vertoornen / soo beloue ick dat ick in lijnen cleederen sal gaen veur het hoogh-weerdigh Sacrament

ment opden fecft-dagh des-selfs / soo haest all-men in dese stadt sal moghen open-baerlijck onderhouden de Catholijcke religie. Dese belofte heeft hy niet sonder redene / toe-gheschreuen / dat hy / veur alle d'andere mede-ghevanghenen / al-soo wonderlijcken / ende (d'welck t'principaelste is) sonder sijn consciencie besmett te hebben / van daer vry gheraecht was / want Godt (soo wel te ghelouen is) in deser manieren sijn Godt-vruchtige belofte veur goetd hiel. Voorzdt-aen alle d'andere ghevanghenen / uyt-ghehouden de Priesters ende Gelicusen ende een seer Catholijck borgher / ghenoecht Gordiaen Vos / die vele schimpen vande Geusen verdraghen hadde / naer dat hy by-naer den gheheelen dagh tusschen hopen en vreesen inde ghevanghenisse ghehoudé waren / zijn ten lesten omtrent den auond midts sekere somme geldts veur hun rantsoen / los naer huys ghelaten gaen / nochtans niet t'eene-mael los / maer met verbindnisse van eenen sekeren eedt. Ghelijck oock naer sommighe daghen de veur-scyde Gordiaen Vos veur vele beloopen van sijn huysvrouwe ontslaghen is / midts borgher stellende van hem inden kercker weder-om te begheuen / soo wanneer alst versocht soude worden. Waer in de vbandt twee-maels sijnen eedt ghebroken heeft / dat hy hen niet en heeft willen verlossen noch sonder rantsoen / noch sonder eedt / daer hy hen belouet ende ghelwozen hadde vol-comelijck met vrouwen ende kinderen los te laten gaen / behaluen alleeneelijck het goetd dat op't Casteel ghebonden soude worden. Hoe wel dat dese weyn-eedighepdt noch een groote beleefthepdt ende goedertierenhepdt is / als hy geleké wordt by de andere ontrouwe valschehepdt teghen de Priesters ende Gelicusen betoont / ghelijck uyt het volghende verhael ghenoech blijcken

ken

ken sal. Dan hier en moet ick niet achter-laten / dat doen de deur-sepde borghers los wierden ghemaeckt / soo is oock met eenen ontslaghen ghewrest een Priester ghenoemt H. Gouaert van Duppen / die een luttelken cranck van sinnen was / deur een sekere oorzaecke / die wy op een ander plaetse verhalen sullen : anders-lins / oock naer de ghetuygghenisse vande vyanden / was hy een op-recht goetdman. Maer dese als hy metten anderen uyt-gheleydt soude worden deur d'midden vande sale / soo wordt hy alleen vande soldaten daer op-gehouden deur dese redene: Een geusche borger van Gorcom / die daer by gheval omtrent stont / vzaeghde de soldaten / waer-om dat sy dien Paepal-soo lieten loopen : ende soo sy antwoordden dat hy niet wel wijs en was / soo heeft hy gheseght : Is hy wijs ghenoech om Godt te connen maecten / soo is hy wijs ghenoech om ghehanghen te worden. O schroomelijcke blasphemie van desen boof-wicht teghen de heylighe misterien ! Nochtans ghelijck dit uyt iock ghelyzokē wierdt / soo heeft het soo ghenoechelijck ghecloncken inde ooren vande soldaten / dat de Priester Godts daer-om weder gheleydt wierdt naer den kercker / om met de andere ghevanghenen in hun lyden ende glozie mede te deplen. Al-soo dat hier uyt blijkt dat by de goddeloose menschen ghenoechsame redene wordt gheacht om de doot schuldigh te zijn / dat pemandt een Priester ende dienaer des outaers is.